

กฎหมายภาษาร

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓
พฤษภาคม-มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

“Web Accessibility”

เว็บไซต์ที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร
กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

นักกฎหมายกฤษฎีกา
มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับลุ่มพลาสติก
แผนการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

- ▶ นางจริยา เจียมวิจิตร รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีมอบกล้าไม้เนื่องในกิจกรรม “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ ประจำปี ๒๕๕๑” ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ บริเวณลานจอดรถของสำนักงาน โดยมีกล้าไม้ที่แจก อาทิ ราชพฤกษ์ เหลืองปรียายาร ทองอุไร สารภี ชิงโค มะฮอกกานี สะเดา มะค่าโมง หวาย ฯลฯ จำนวน ๗๐๐ ต้น ให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานนำกลับไปปลูก ทั้งนี้ ในงานยังมีการแจกจุลินทรีย์ชีวภาพเพื่อร่วมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนและลดการใช้สารเคมี

- ▶ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยทีมผู้นำรุ่นใหม่ด้านการจัดการความรู้ (KM Young Elite) จัดกิจกรรม “เล่าสู่กันฟัง” เป็นการบรรยาย เรื่อง “การบริหารเงินให้คุ้มค่า” โดยนายพิสุทธิ เทพพิชัยยานนท์ ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขานนพระราม ๙ เป็นวิทยากร ในวันศุกร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ▶ นายนิพนธ์ สะกะมิ กรรมการร่างกฎหมายประจำ เป็นผู้แทนสำนักงานร่วมวางพุ่มดอกไม้เพื่อสักการะอนุสาวรีย์ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ผู้มีอุปการคุณต่องานด้านกฎหมายของประเทศ เนื่องใน “วันปรีดี พนมยงค์ ๕๑” วันอาทิตย์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ ลานปรีดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

คุณพรทิพย์ จาละ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นางจริยา เจียมวิจิตร

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายอัษฎพร จารุจินดา

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายสงขลา วิชัยทัตตะ

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

นายธรรมนิตย์ สุมนต์กุล

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

นายนิพนธ์ สะกิมิ

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

กองบรรณาธิการ

นางสิรินันท์ ปานเสมศรี

บรรณาธิการ

นายวรรณชัย บุญบำรุง

นางสาวจาวรพรรณ เองตระกูล

นายดิศศักดิ์ โหดระกิตย

นายอภิมุข สุขประสิทธิ์

นายเชวง ไทยยิ่ง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวพรเพ็ญ คำบุญวัฒน์

นางกรรณกนก ช่างกลิ้งเหมาะ

นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม

นางชุติมา ใหญ่น้อย

ส่วนช่วยอำนวยการและประชาสัมพันธ์

สำนักอำนวยการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๒๐๗, ๒๐๘

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๒๑๓

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ออกแบบและจัดพิมพ์

บริษัท ไดเร็คชั่น แพลน จำกัด

โทร. ๐ ๒๖๔๒ ๕๒๔๑-๓,

๐ ๒๒๔๗ ๒๓๓๙-๔๐

www.DIRECTIONPLAN.org

บทบรรณาธิการ

สถานการณ์ของโลกในปัจจุบันดูเหมือนจะทำให้ผู้คนทั่วโลกเกิดภาวะความเครียดจากสารพัดปัญหา ทั้งวิกฤติการณ์น้ำมัน ภาวะเศรษฐกิจ วิกฤติการณ์โลกร้อน ภัยธรรมชาติ ทำให้รัฐบาลและทุกประเทศต้องทำงานหนักในการรับมือและแก้ปัญหาวิกฤติต่างๆ มีข่าวประทุ้งของกลุ่มคนอาชีพต่างๆ ทั่วโลกไม่เว้นแต่ละวัน สำหรับประเทศไทยก็ขอให้ทุกฝ่ายใช้สติและปัญญาในการแก้ไขปัญหาของประเทศให้ลุล่วง อย่าให้เหตุการณ์ต้องบานปลายถึงขั้นรุนแรงกว่าที่เป็นอยู่

สำหรับวิกฤติการณ์โลกร้อนในปัจจุบัน ทุกประเทศทั่วโลกต่างเร่งหามาตรการรับมือกับปัญหานี้ กฤษฎีกาสารฉบับนี้ได้นำตัวอย่างเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่ต่างประเทศใช้ในการลดภาวะโลกร้อน นั่นก็คือ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับถุงพลาสติก ซึ่งในประเทศไทยเองได้มีการณรงค์เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกกันอย่างกว้างขวาง แต่ยังไม่มีความมาตรการทางกฎหมายออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม บทความทางกฎหมายที่น่าสนใจในฉบับนี้เป็นเรื่องสืบเนื่องจากกฤษฎีกาสารฉบับที่แล้ว ซึ่งได้นำเสนอเรื่องค่าเสียหายในเชิงสิงโตในต่างประเทศ โดยจะนำเสนอเรื่องค่าเสียหายเชิงสิงโตที่มีกฎหมายบังคับใช้ในประเทศไทยปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีความเห็นทางกฎหมายที่น่าสนใจเกี่ยวกับกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดถึงแก่ความตาย หรือกรณีถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ หน่วยงานที่ถูกกระทำละเมิดจะสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนคืนได้อย่างไร รวมทั้งความเห็นเรื่องหลักเกณฑ์การนับสัดส่วนหุ้นต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ สก๊อปพิเศษนำเสนอเรื่องที่อยู่ในความสนใจของหลายๆ ท่าน เรื่อง “นักกฎหมายกฤษฎีกา” มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร และมีหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งอย่างไร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอเรื่องการให้บริการข้อมูลทางเว็บไซต์ www.krisdika.go.th ของสำนักงานแก้ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม คือ ผู้พิการทางการได้ยินและทางการมองเห็น ทำเล็มมีข้อคิดดีๆ เรื่อง “สติสัมปชัญญะ” ที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

บรรณาธิการ

สารบัญ

ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญของสำนักงาน _____ ๒

กฎหมายนำรู้ การนำมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้เกี่ยวกับค่าเสียหายในเชิงสิงโต _____ ๓

เรื่องนำรู้ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับถุงพลาสติก _____ ๖

สก๊อปพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกา _____ ๙

ความเห็นทางกฎหมาย _____ ๑๓

เทคโนโลยีสารสนเทศ “Web Accessibility” เว็บไซต์ที่สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน _____ ๑๘

เลาะรั้วกฤษฎีกา แผนการจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ _____ ๒๐

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใดๆ ที่ปรากฏในกฤษฎีกาสาร เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ

ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

▶ การบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดบรรยายธรรม หลักสูตรคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อราชการ ไสยะอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๘/๒๕๕๑ ในหัวข้อ “การฝึกฝนให้เป็นคนดี ทำดี พุทธิ” โดย พระราชวิจิตรปฏิภาณ วัดสุทัศน์เทพวราราม และในวันศุกร์ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๑ ในหัวข้อ “การใช้หลักธรรมในการแก้ไขปัญหาชีวิต” โดย พระราชธรรมวาทी วัดประยุรวงศาวาส ระหว่างเวลา ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ ชั้น ๓

▶ การตรวจสอบสุขภาพประจำปี ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี ๒๕๕๑ ให้แก่ข้าราชการ และลูกจ้างประจำของสำนักงาน เพื่อเป็นการประเมินภาวะทางสุขภาพซึ่งจะทำให้ทราบภาวะเสี่ยง หรือแนวโน้มการเกิดโรคต่างๆ และสามารถวางแผนทางการรักษาสุขภาพได้อย่างถูกต้อง รวมทั้ง เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพให้มีพลานามัยที่สมบูรณ์ โดยคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล มาให้บริการตรวจสอบสุขภาพ ในวันศุกร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐ -๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชั้น ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

▶ การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการแนวใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เรื่อง “การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการแนวใหม่” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ระหว่างวันที่ ๔-๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ณ บ้านบุรีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดตราด ให้ข้าราชการสาย สนับสนุนระดับ ๑-๕ จำนวน ๑๐๙ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต รวมทั้งส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าในการ อนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยการปลูกป่าชายเลน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

▶ กฤษฎีกาสัญจร ประจำปี ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดโครงการกฤษฎีกาสัญจร ประจำปี ๒๕๕๑ ขึ้น เพื่อ เป็นการให้ความรู้ทางการร่างกฎหมายให้แก่นิสิต นักศึกษา ในคณะนิติศาสตร์ ของสถาบัน อุดมศึกษาต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญในแวดวงกฎหมายต่อไปในอนาคต รวมทั้งเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจในการกิจของสำนักงานให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยครั้งที่ ๑ กำหนดจัดขึ้นในวันอังคารที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายในงานมีกิจกรรมมากมาย อาทิ การบรรยายความรู้ด้าน การร่างกฎหมายและการให้ความเห็นทางกฎหมายของประเทศไทย การจัดแสดงนิทรรศการบทบาท การกิจและผลการดำเนินงานของสำนักงาน นอกจากนี้มีเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้าน กฎหมาย และมีการเล่นเกม ตอบปัญหาชิงรางวัลของสำนักงาน

▶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับภาษาอังกฤษ และข่าวสารพัฒนากฎหมาย

สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำหน่ายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับภาษาอังกฤษ ราคาเล่มละ ๒๕๐ บาท และข่าวสารพัฒนากฎหมาย ประกอบด้วยเรื่องที่น่าสนใจ อาทิ “กฎหมายกับปัญหาโลกร้อน” “การปฏิรูปวุฒิสภา” “การทำประชามติ (Referendum)” ราคาเล่มละ ๕๐ บาท ที่สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนการคลัง ชั้น ๓ เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๙ ต่อ ๓๐๔ ในวันและเวลาราชการ

การนำมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาปรับใช้เกี่ยวกับค่าเสียหายในเชิงลงโทษ

► นายอภิชัย กู้เมือง
นิติกร ๔ ฝ่ายกฎหมายสวัสดิการสังคม
KM Young Elite สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. บทนำ

แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษ (Punitive Damages) นั้น เกิดขึ้นจากแนวคิดทางทฤษฎีที่ว่า ค่าเสียหายในเชิงลงโทษควรถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำละเมิด และเพื่อเป็นการป้องปรามมิให้บุคคลอื่นได้กระทำความผิดในลักษณะพฤติกรรมเช่นนั้นอีกในอนาคต ภายใต้แนวความคิดเช่นว่านี้ **ค่าเสียหายในเชิงลงโทษจึงจะต้องตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานของนโยบายสาธารณะ (Public Policy) และประโยชน์ของสังคมโดยรวม (The Interest of Society and for The Public Benefit) โดยมีหลักการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาญารวมอยู่ด้วย** ค่าเสียหายชนิดนี้โดยส่วนใหญ่จะถูกกำหนดขึ้นในคดีที่ผู้กระทำละเมิดมีพฤติกรรมที่มีความชั่วร้ายมาก โดยเป็นการกระทำละเมิดด้วยความจงใจ ทั้งที่รู้ว่าเมื่อได้กระทำละเมิดแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงเกิดขึ้น แต่ก็มีได้ใส่ใจต่อผลของการกระทำนั้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การกระทำละเมิดโดยจงใจหรือเจตนา (Willful Actions) การประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (Gross Negligence) การกระทำตามอำเภอใจโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของบุคคลอื่น (Reckless) การมีเจตนาชั่วร้าย (Malice) หรือการกระทำละเมิดโดยใช้วิธีการกดขี่ข่มเหงผู้อื่น (Oppressive) เป็นต้น ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า การกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษจะไม่นำมาใช้กับการกระทำละเมิดที่เป็นความสะเพร่าเล็กน้อย หรือความประมาทเลินเล่ออย่างธรรมดาแต่ประการใด

๒. การนำมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้เกี่ยวกับค่าเสียหายในเชิงลงโทษ

แม้ว่าหลักการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษจะเป็นหลักการที่มีได้มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากหลักการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษนั้นมีความแตกต่างจากหลักการกำหนดค่าสินไหมทดแทนทั่วไป ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓๘^{*} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถ้อยคำจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิดของประเทศไทยให้อำนาจแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดค่าสินไหมทดแทนได้ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำละเมิด ซึ่งหมายความว่า ศาลสามารถนำลักษณะแห่งการกระทำของจำเลยและผลเสียหายที่เกิดขึ้นในคดีนั้นมาเป็นปัจจัยในการประเมินจำนวนค่าเสียหาย เพื่อให้ผู้กระทำละเมิดได้ชดใช้ค่าเสียหายนั่นเอง แต่ยังมีประเด็นปัญหาว่า การ

* มาตรา ๔๓๘ ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

อนึ่ง ค่าสินไหมทดแทนนั้น ได้แก่การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายใดๆ อันได้เกิดขึ้นนั้นด้วย

กำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษจะสามารถนำ
บทบัญญัติมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์มาใช้ได้มากน้อยเพียงใด

ในประเด็นนี้ได้มีความเห็นทางวิชาการ
แตกต่างกันออกไป ๒ ฝ่าย **โดยฝ่ายที่หนึ่ง**
เห็นว่า การกำหนดจำนวนค่าเสียหายไม่จำเป็นต้อง
เท่ากับค่าเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องจาก
กฎหมายให้อำนาจศาลกำหนดได้ตามพฤติการณ์
และความร้ายแรงแห่งละเมิด ศาลจึงสามารถ
กำหนดค่าเสียหายให้มากกว่าค่าเสียหายที่
เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นการลงโทษจำเลยได้ **ส่วนฝ่าย**
ที่สอง เห็นว่า กฎหมายบัญญัติให้ศาลใช้อำนาจ
ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่ง
ละเมิดนั้นก็เพียงพอในกรณีที่โจทก์นำสืบถึงความ
เสียหายที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่สามารถนำสืบถึงจำนวน
มูลค่าความเสียหายที่พึงจะได้รับ ศาลจึงใช้ดุลพินิจ
กำหนดค่าเสียหายให้ตามควรแก่กรณี อย่างไรก็ตาม ศาลไทยเห็นด้วยกับความเห็นฝ่ายที่สอง
โดยเห็นว่า มาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ควรตีความอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้
ศาลไทยได้ให้เหตุผลไว้ ดังต่อไปนี้^๒

ประการที่หนึ่ง ในทางปฏิบัติของการกำหนด
ค่าสินไหมทดแทนของศาลไทยนั้น จะวินิจฉัย
ความรับผิดชอบของจำเลยเสียก่อน โดยโจทก์ต้อง
สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้ได้ว่าการกระทำของ
จำเลยเป็นต้นเหตุแห่งความเสียหายที่เกิดขึ้น
หรือไม่ ต่อมาโจทก์จึงมีหน้าที่นำพยานหลักฐาน
มาสืบให้ได้ความว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ
ตนนั้นคิดเป็นจำนวนเงินค่าเสียหายเท่าใด หาก
โจทก์นำสืบจำนวนเงินค่าเสียหายให้เห็นแน่ชัด
ไม่ได้ ศาลจึงจะวินิจฉัยกำหนดค่าสินไหมทดแทน
ให้ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด
จึงเห็นได้ว่า ตามบทบัญญัติกฎหมายที่ให้ศาลใช้
ดุลพินิจกำหนดจำนวนค่าเสียหายนั้น จะเกิดขึ้นก็
ต่อเมื่อโจทก์ไม่สามารถแสดงให้ศาลเห็นถึงจำนวน

เงินค่าเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน โดยไม่
คำนึงว่าจำเลยในคดีนั้นจะมีพฤติกรรมที่ชั่วร้าย
มากเพียงใด ทั้งนี้ เพราะบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
มิได้เปิดช่องให้ศาลไทยสามารถก้าวล่วงในการ
พิจารณาวินิจฉัยพฤติกรรมของบุคคลดังเช่นใน
กฎหมายอาญา

ประการที่สอง ค่าสินไหมทดแทนตาม
กฎหมายลักษณะละเมิดของประเทศไทยจะมี
วัตถุประสงค์เพื่อชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น
จริงเป็นสำคัญ แต่ในกรณีประเทศที่ใช้ระบบ
กฎหมาย Common Law สามารถกำหนด
ค่าเสียหายได้เกินไปจากความเสียหายที่เกิดขึ้น
จริงนั้น เพราะในระบบกฎหมาย Common Law
ได้มีการกำหนดค่าเสียหายไว้หลายประเภท ทั้ง
ประเภทค่าเสียหายที่มุ่งชดเชยความเสียหายที่เกิด
ขึ้นจริง (Compensatory Damages) และประเภท
ค่าเสียหายที่มีได้มุ่งชดเชยความเสียหาย (Non-
Compensatory Damages) ซึ่งค่าเสียหายในเชิง
ลงโทษถือเป็นค่าเสียหายประเภทที่มีได้มุ่งหมาย
ชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง หากแต่มี
วัตถุประสงค์เพื่อลงโทษแก่จำเลยและป้องปราม
มิให้บุคคลอื่นได้กระทำการละเมิดเช่นนั้นอีก

ประการที่สาม แม้จะมีบางกรณีที่ศาล
กำหนดค่าสินไหมทดแทนตามพฤติการณ์และ
ความร้ายแรงแห่งละเมิดตามมาตรา ๔๓๘ และ
เป็นจำนวนที่สูงมากกว่าค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

^๒ จิตติ ดิงคัทยั, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ มาตรา ๓๕๔ ถึงมาตรา ๔๕๒, พิมพ์ครั้งที่ ๕, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๖, น. ๒๔๕

แต่จำนวนเงินที่กำหนดขึ้นนั้นก็ยังอยู่ในฐานะของ ค่าเสียหายที่พิสูจน์ได้มิใช่ค่าเสียหายในเชิงลงโทษ เนื่องจากมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ถือเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำหนด ค่าเสียหายที่พิสูจน์ได้ อีกทั้งปัจจัยที่นำมาใช้ ประเมินจำนวนค่าเสียหายทั้ง ๒ ประเภทนี้ ยังมี ความแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าเสียหายที่พิสูจน์ได้ จะคำนึงถึงความเสียหายที่โจทก์ได้รับการ กระทำละเมิดเป็นสำคัญ ส่วนการกำหนดจำนวน ค่าเสียหายในเชิงลงโทษจะพิจารณาถึงพฤติกรรมการ ความชั่วร้ายของจำเลยเป็นหลัก รวมทั้งการนำ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ผลประโยชน์ที่จำเลย ได้รับจากการกระทำละเมิดหรือการบรรเทาความ เสียหายที่เกิดขึ้นของจำเลยมาใช้ประกอบการ พิจารณาด้วย เป็นต้น ดังนั้น การนำหลักค่าเสียหาย ในเชิงลงโทษมาปรับใช้โดยอนุโลมตามบทบัญญัติ มาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พหุศาสตร์จึงอาจไม่มีความเหมาะสม เพราะมิได้ เป็นการนำวัตถุประสงค์โดยแท้จริงของการกำหนด ค่าเสียหายในเชิงลงโทษมาใช้ในระบบกฎหมาย เนื่องจากประเภทของค่าเสียหายในมูลเหตุละเมิด นั้น ถูกจำกัดไว้เฉพาะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เท่านั้น

๓. บทสรุป

การนำหลักการเกี่ยวกับค่าเสียหายในเชิง ลงโทษมาปรับใช้กับคดีละเมิดในประเทศไทยนั้น ถือเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะในระบบกฎหมายของไทยได้ยอมรับ หลักการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อชดใช้ตาม ความเสียหายที่แท้จริงมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน การปรับเปลี่ยนแนวความคิดเพื่อรองรับหลักการที่ แตกต่างออกไปนั้น ในระยะเวลาเริ่มแรกย่อมก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อ พิจารณาถึงวิวัฒนาการของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

อย่างต่อเนื่อง การกระทำละเมิดในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคตย่อมมีพัฒนาการของ ลักษณะแห่งคดีเกิดขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การนำหลักการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และมีสภาพบังคับอย่างเป็นทางการ เพื่อนำมา ปรับใช้เกี่ยวกับการกำหนดค่าเสียหายโดยเฉพาะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำ ความผิดมิให้หวนกลับมากระทำละเมิดใน ลักษณะเช่นนี้อีกและป้องปรามมูลเหตุแห่งคดี ที่เกิดขึ้นในอนาคต จึงมีความสำคัญด้วย เช่นเดียวกัน การกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษ จึงถือได้ว่ามีความจำเป็นอย่างมากต่อการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับคดีละเมิดรูปแบบใหม่ๆ ในอนาคต การนำค่าเสียหายในเชิงลงโทษมาปรับใช้นอกจาก จะสามารถแก้ไขปัญหาในส่วนนั้นได้แล้ว ค่าเสียหาย ในเชิงลงโทษยังมีลักษณะเป็นการเสริมสร้าง หลักการกำหนดค่าสินไหมทดแทนที่ใช้อยู่ใน ปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะ ฉะนั้น การนำหลักค่าเสียหายในเชิงลงโทษมา ปรับใช้โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีลักษณะที่ ชัดเจน มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับ และ เลือกใช้ให้เหมาะสมต่อสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้น ตามลักษณะนั้นๆ หลักการเกี่ยวกับค่าเสียหาย ในเชิงลงโทษย่อมสามารถสร้างประโยชน์ให้การ พัฒนากฎหมายลักษณะละเมิดของไทยได้ และเป็นการสร้างคามยุติธรรมให้เกิดแก่สังคม อีกแนวทางหนึ่งด้วยเช่นเดียวกัน □

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ ถุงพลาสติก

▶ นางสาวรัชณี สุธนมนตรี
นิติกร ๕ สำนักกฎหมายต่างประเทศ

บทนำ

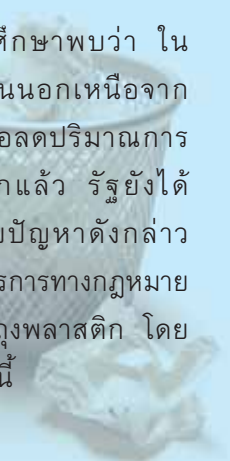
ถุงพลาสติกได้ถูกประดิษฐ์ขึ้นครั้งแรกบนโลกนี้เมื่อ ๒๕ ปีก่อน ซึ่งในปัจจุบันมีอัตราการบริโภคถุงพลาสติกในโลกต่อปีสูงถึง ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ถุง หรือเกือบ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถุงต่อนาที และมีปริมาณความต้องการบริโภคสูงขึ้นทุกวัน โดยในการผลิตถุงพลาสติกจำนวน ๑ ตัน นั้น จะต้องใช้ทรัพยากรน้ำมันดิบถึง ๑๑ บาร์เรล หรือกว่า ๑,๗๔๙ ลิตร โดยยังไม่ได้นับรวมถึงจำนวนน้ำมันหรือเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่นที่แปรสภาพมาเป็นพลังงานที่ใช้สำหรับเครื่องจักรในการผลิต

ในแต่ละปี ถุงพลาสติกจำนวนกว่า ๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ถุง ได้กลายสภาพเป็นขยะปริมาณมหาศาล ซึ่งต้องใช้เวลากว่า ๕ ปี ถึง ๑,๐๐๐ ปี ในการย่อยสลายขึ้นอยู่กับความหนาของพลาสติก โดยขยะพลาสติกเหล่านี้จะกลายเป็นมลพิษปะปนเข้าไปกับอากาศ ดิน และน้ำ และย้อนกลับมาเป็นพิษต่อร่างกายของมนุษย์ พืช และสัตว์ตามระบบห่วงโซ่อาหารในที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าวถุงพลาสติกจึงเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของมลพิษสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน

การลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกโดยรณรงค์ให้หันมาใช้ถุงกระดาษแทนอาจไม่ใช่ทางเลือกที่ถูกต้องนัก เนื่องจากการผลิตถุงกระดาษ ๑ ตัน จำเป็นต้องใช้ต้นไม้ถึง ๑๗ ตัน และแม้ว่าในทางกายภาพของกระดาษจะสามารถย่อยสลายได้ดีกว่าถุงพลาสติกก็ตาม แต่ด้วยสภาพที่ไม่อุดมสมบูรณ์ของดินในปัจจุบัน ทำให้กระดาษใช้เวลาย่อยสลายไม่ต่างจากถุงพลาสติก นอกจากนี้ จากข้อมูลที่ปรากฏใน www.reusablebags.com ได้แสดงให้เห็นว่า

ในกระบวนการผลิตถุงกระดาษ จะสูญเสียพลังงานมากกว่าการผลิตถุงพลาสติกถึง ๑.๕ เท่า ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศได้มากกว่า ๔ เท่า ก่อให้เกิดจำนวนขยะมากกว่า ๕ เท่า และใช้พลังงานในการรีไซเคิลกระดาษเก่าสูงกว่า ๑๐ เท่า โดยเว็บไซต์ดังกล่าวได้สรุปว่า ถุงกระดาษกลับเป็นสาเหตุก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนได้มากกว่าถุงพลาสติก จึงทำให้เกิดแนวคิดเพื่อลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกด้วยการรณรงค์ให้ใช้ถุงที่ผลิตจากผ้าแทน

จากการศึกษาพบว่า ในต่างประเทศนั้นนอกเหนือจากการรณรงค์เพื่อลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกแล้ว รัฐยังได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการนำมาตราทางกฎหมายมาใช้บังคับกับถุงพลาสติก โดยแบ่งออกได้ ดังนี้

๑ มาตรการทางภาษี

ประเทศไอร์แลนด์เป็นประเทศแรกที่น่าเอามาตรการทางด้านภาษีมาใช้กับการลดปริมาณถุงพลาสติก หรือที่เรียกว่า**มาตรการ Plastax** มาตรการนี้กำหนดไว้ใน Waste Management (Environment Levy) (Plastic Bag) Regulations, ๒๐๐๑ ซึ่งออกตามความใน Waste Management Act, ๑๙๙๖ โดยมีสาระสำคัญคือ

๑.๑ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีการใช้ถุงพลาสติกจากผู้ซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ต้องการใช้ถุงพลาสติกใบใหม่ ณ จุดที่มีการขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยกฎหมายได้กำหนดประเภทของถุงพลาสติกที่จะต้องถูกจัดเก็บและได้รับยกเว้นการจัดเก็บภาษีไว้อย่างชัดเจน เช่น ถุงพลาสติกที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ต่างๆ ผัก ผลไม้สด อาหารที่ปรุงสำเร็จ หรือน้ำแข็ง ฯลฯ จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีถุงพลาสติกตามกฎหมาย

๑.๒ อัตราภาษีที่จัดเก็บจะอยู่ที่อัตรา ๑๕ cent (ประมาณ ๗ บาท) ต่อถุงพลาสติก ๑ ใบ โดยผู้ขายสินค้าและผลิตภัณฑ์จะต้องแสดงรายการจัดเก็บไว้ในใบกำกับภาษีซึ่งออกให้กับลูกค้าทุกครั้ง และผู้ขายสินค้ามีหน้าที่นำส่งภาษีที่จัดเก็บให้กับกรมสรรพากรต่อไป

๑.๓ ผู้ขายสินค้าและผลิตภัณฑ์มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานแสดงปริมาณของถุงพลาสติก ทั้งที่อยู่ในข่ายที่ต้องจัดเก็บภาษีการใช้และที่ได้รับยกเว้น ที่ตนเองมีอยู่ทั้งหมดในสต็อก โดยจะต้องแสดงปริมาณการจำหน่ายถุงพลาสติกเหล่านั้นรวมถึงปริมาณที่ได้มีการจัด

ซื้อเพิ่มเติมเข้ามาให้แก่กรมสรรพากรได้ทราบ โดยกฎหมายได้ยกเว้นการใช้มาตรการนี้ต่อผู้มีอาชีพโดยตรงในการจำหน่ายถุงพลาสติกให้แก่ร้านค้าทั่วไป

๑.๔ ในกรณีที่ผู้ขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ไม่นำส่งภาษีที่จัดเก็บภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือนำส่งไม่ครบตามจำนวนที่จัดเก็บ ให้กรมสรรพากรมีอำนาจประเมินภาษีถุงพลาสติกที่ คาดว่า ผู้ขายสินค้าและผลิตภัณฑ์จะได้รับในช่วงเวลาดังกล่าว และแจ้งให้ผู้ขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ได้ทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง ทั้งนี้กฎหมายได้ให้สิทธิผู้ขายสินค้าและผลิตภัณฑ์สามารถอุทธรณ์โต้แย้งถึงจำนวนภาษีที่กรมสรรพากรประเมิน ในกรณีที่เห็นว่าสูงเกินสมควรได้

มาตรการ Plastax ที่นำมาใช้ประสบความสำเร็จอย่างมาก เนื่องจากสามารถลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกลงได้ถึง ๙๔% ภายในเวลาไม่กี่สัปดาห์ และรายได้ที่กรมสรรพากรได้รับจากการจัดเก็บภาษีถุงพลาสติกนี้จะถูกส่งต่อไปยังกองทุนสีเขียว เพื่อพัฒนาโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมต่อไป ซึ่งปัจจุบันในหลายๆ ประเทศ เช่น ไต้หวัน แอฟริกาใต้ ออสเตรเลีย บังกลาเทศ และที่รัฐซานฟรานซิสโก ประเทศ

สหรัฐอเมริกา ก็ได้เริ่มหันมาให้ความสนใจมาตรการนี้ โดยศึกษาจากกฎหมายของประเทศไอร์แลนด์เป็นตัวอย่าง

๒๖ มาตรการห้ามใช้ (Ban)

มาตรการนี้เป็นการกำหนดให้การใช้ถุงพลาสติกเป็นสิ่งต้องห้ามและผิดกฎหมาย โดยประเทศอินเดียเป็นตัวอย่างของการนำมาตรการนี้มาบังคับใช้ โดยเมือง Mumbai และ Delhi มีเป้าหมายที่จะลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกจึงได้ดำเนินการออกประกาศตาม The Environment (Protection) Act, ๑๙๘๖ ห้ามไม่ให้ใช้ถุงพลาสติกที่มีขนาดบางกว่า ๒๐ ไมครอน (๐.๐๒ เซนติเมตร) โดยให้เหตุผลในการกำหนดความหนาไว้ว่า ถุงพลาสติกชนิดบางจะมีต้นทุนการผลิตและราคาที่ต่ำมาก ผู้ใช้จึงมักทิ้งโดยไม่คำนึงถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจ และการควบคุมให้ต้องผลิตเฉพาะถุงพลาสติกชนิดหนาที่มีต้นทุนสูงกว่ามาก จึงเป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ผลิต โดยทางอ้อมอันจะส่งผลให้ปริมาณการผลิตลดลง และเป็นการเพิ่มราคาของถุงพลาสติกทำให้สามารถลดแรงจูงใจการใช้ลงได้อีกทางหนึ่ง

ในรัฐ Maharashta ได้มีการออกประกาศห้ามผลิต ขายและใช้ถุงพลาสติกภายใต้ The Environment (Protection) Act, ๑๙๘๖ เช่นกัน เนื่องจากรัฐนี้เคยได้รับบทเรียนอย่างรุนแรงจากการที่ถุงพลาสติกไปอุดตันระบบระบายน้ำในช่วงที่เกิดมรสุมใหญ่ ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมอย่างฉับพลันและทำให้ชาวอินเดียที่อยู่ในรัฐนั้นต้องเสียชีวิตไปนับพันคน โดยประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้การผลิต เก็บ หรือขายถุงพลาสติก เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและมีโทษปรับถึง ๕,๐๐๐ รูปี ส่วนผู้ใช้ถุงพลาสติกจะได้รับโทษปรับถึง ๑๐๐,๐๐๐ รูปี (ประมาณ ๒,๐๐๐ ดอลลาร์)

นอกจากที่ประเทศอินเดียแล้ว เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ประเทศจีนซึ่งมีปัญหามลพิษที่เกิดจากถุงพลาสติกและโฟม หรือ “White Pollution” อย่างมาก ได้มีการออกกฎหมายห้ามผลิตและ

ใช้ถุงพลาสติกขนาดบาง หรือที่เราเรียกกันว่า ถุง “ก๊อบก๊อบ” โดยกฎหมายดังกล่าวจะเริ่มบังคับใช้ภายในเดือนมิถุนายนนี้

แนวทางแก้ปัญหาของประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อรับมือหรือแก้ไขปัญหาปริมาณขยะที่เกิดจากการใช้ถุงพลาสติก ซึ่งมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อนทั้งในด้านกฎหมาย ด้านสังคม และด้านเศรษฐศาสตร์ ประเทศไทยจึงอาจศึกษาแนวทางแก้ไข ปัญหาของประเทศต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและการค้าของไทยต่อไป ตัวอย่างเช่น การนำวิธีการ Plastax มาใช้ในประเทศไทย อาจไม่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับที่เกิดในประเทศไอร์แลนด์ เนื่องจากไอร์แลนด์เป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ถุงพลาสติก จึงไม่ประสบปัญหาการต่อต้านจากกลุ่มผู้ผลิตภายในประเทศ ซึ่งต่างจากประเทศไทยที่เป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว นอกจากนี้ ด้วยรูปแบบการค้า และการบริโภคที่แตกต่างกัน การใช้มาตรการจัดเก็บภาษีถุงพลาสติกในประเทศไทยอาจก่อให้เกิดปัญหาการยอมรับจากทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้บริโภคอีกด้วย □

บทความพิเศษเรื่อง นักกฎหมายกฤษฎีกา

ปัจจุบันตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเป็นการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ นิติกรและนักกฎหมายกฤษฎีกา และเมื่อต้นปีที่ผ่านมาได้มีการประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้น ซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงมาตรฐานคุณสมบัติและค่าตอบแทนของนักกฎหมายกฤษฎีกา สกู๊ปพิเศษฉบับนี้จึงขอเสนอข้อมูลในเรื่องนี้ผ่านประเด็นคำถามที่ท่านผู้อ่านหลายท่านคงอยากรับฟังต่อไปนี้

ถาม: เหตุใดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงต้องมีการประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๑

ตอบ: เนื่องจากที่ผ่านมาสำนักงานประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนนักกฎหมายที่มีความรู้ความชำนาญ และมีประสบการณ์ด้านการร่างกฎหมายและการให้ความเห็นทางกฎหมายมาโดยตลอด ซึ่งมีสาเหตุมาจากการลาออก โอน ย้ายไปทำงานในหน่วยงานอื่นๆ ที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่ามาก และการที่สำนักงานจะสร้างบุคลากรทางด้านกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้สำนักงานสามารถพัฒนานักกฎหมายของสำนักงานให้เป็นผู้มีความรู้ทางกฎหมายระดับสูงได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าตอบแทนที่เหมาะสม และสามารถรักษานักกฎหมายที่ได้รับการพัฒนาแล้วให้คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานต่อไป โดยมีจำนวนพอเพียงกับปริมาณงานกฎหมายที่สำนักงานต้องรับผิดชอบดำเนินการได้ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนนักกฎหมาย

กฤษฎีกาชั้นใหม่ โดยเทียบเคียงกับอัตราค่าตอบแทนของข้าราชการอัยการ และออกเป็นระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้น

ถาม: คุณสมบัติและภาระหน้าที่ของนักกฎหมายกฤษฎีกา มีอะไรบ้าง มีความแตกต่างกับนิติกรทั่วๆ ไปอย่างไร และกำหนดค่าตอบแทนไว้อย่างไร

ตอบ: ตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้มีนักกฎหมายกฤษฎีกาจำนวน ๓ ชั้น ตามระดับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งนอกจากจะต้องจบปริญญาตรีทางกฎหมายแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ

๑. นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ขึ้นไป มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดินในระดับผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น ศึกษาค้นคว้าเพื่อกร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ พระราชกำหนดหรือกฎหมายลำดับรองที่มีความยุ่งยากซับซ้อน สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมาย มีผลงานอันมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชากฎหมายหรือมีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำในด้านกฎหมายหรือการวินิจฉัยที่มีข้อยุติทางกฎหมาย ตลอดจนมีความสามารถในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในด้านกฎหมายตามภารกิจของ

สำนักงาน หน่วยงานอื่น รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภา โดยกำหนดให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเดือนละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๒. นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๒ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไป มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดินในระดับผู้เชี่ยวชาญ สามารถรับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการวิจัยและพัฒนากฎหมายที่ยุ่งยาก ศึกษาและรวบรวมหลักกฎหมายปกครอง แนวคำวินิจฉัยกฎหมาย เพื่อประกอบการจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดจนพิจารณาวางหลักกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติราชการ และต้องมีผลงานทางวิชาการในสาขาวิชากฎหมายหรือมีความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำในด้านกฎหมาย ตลอดจนมีความสามารถในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในด้านกฎหมายตามภารกิจของสำนักงาน โดยกำหนดให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเดือนละ ๓๕,๐๐๐ บาท

๓. นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๓ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ขึ้นไป มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดินในระดับผู้ชำนาญการ ตลอดจนต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบกฎหมายและเนื้อหากฎหมายของประเทศ ความรู้ทางทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหลักนิติธรรม การร่างกฎหมาย การตีความกฎหมาย และระบบการบริหารราชการแผ่นดิน มีความสามารถในการประยุกต์ใช้กฎหมาย การศึกษาวิจัยทางกฎหมายหรือเปรียบเทียบกฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านกฎหมายระดับประเทศ เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานที่สามารถให้ข้อเสนอแนะในการร่างกฎหมาย ให้ความเห็นทางกฎหมาย ให้คำปรึกษาแนะนำ ตอบปัญหาและชี้แจงเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยกำหนดให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเดือนละ ๒๕,๐๐๐ บาท

แต่ทั้งนี้ เมื่อคำนวณเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีการวมกับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มพิเศษอื่นในลักษณะเดียวกันกับเงินประจำตำแหน่งแล้ว ต้องไม่เกินกว่าค่าตอบแทนของข้าราชการอัยการ ดังนี้

- นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ (ระดับ ๑๑) ให้ได้รับค่าตอบแทนขั้นสูงไม่เกินค่าตอบแทนข้าราชการอัยการ ชั้น ๘

- นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ (ระดับ ๑๐) ให้ได้รับค่าตอบแทนขั้นสูงไม่เกินค่าตอบแทนข้าราชการอัยการ ชั้น ๗

- นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ (ระดับ ๙) ให้ได้รับค่าตอบแทนขั้นสูงไม่เกินค่าตอบแทนข้าราชการอัยการ ชั้น ๖

- นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ (ระดับ ๘) ให้ได้รับค่าตอบแทนขั้นสูงไม่เกินค่าตอบแทนข้าราชการอัยการ ชั้น ๔

ถาม: การเข้าสู่ตำแหน่ง นักกฎหมายกฤษฎีกามีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร

ตอบ: ตามระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้อ.ก.พ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นองค์กรในการประเมินความรู้ความสามารถในทางวิชาการของบุคคลซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นนักกฎหมายกฤษฎีกา และการพัฒนานักกฎหมายกฤษฎีกา ดังนี้

- ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๓ ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมและการทดสอบความรู้ในหลักสูตรการศึกษาสำหรับนักกฎหมายกฤษฎีกา และผ่านการทดสอบการปฏิบัติหน้าที่ที่นักกฎหมายกฤษฎีกาตามหลักเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด

- ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๒ จะต้องเป็น

นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๓ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านการประเมินผลงานทางวิชาการ ซึ่งมีมาตรฐานและคุณภาพสูงในระดับผู้เชี่ยวชาญ ด้านกฎหมาย รวมทั้งต้องผ่านการประเมินผลงาน ที่แสดงประสพการณ์ในการปฏิบัติงานด้วย

- ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ ระดับ ๘ ต้องเป็น นักกฎหมาย ชั้นที่ ๒ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านการประเมินผลงานทางวิชาการ ซึ่งมี มาตรฐานและคุณภาพสูงมากเป็นพิเศษในระดับ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ผ่านการประเมิน ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ต่อ สาธารณะ และผ่านการประเมินผลงานที่แสดง ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานด้วย

ทั้งนี้ อ.ก.พ. ของสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาอาจกำหนดให้ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑ และ ชั้นที่ ๒ ต้องเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่ เห็นสมควร หรือให้มีการทดสอบด้วยวิธีการอื่น ก่อนได้รับการแต่งตั้งก็ได้

ถาม: หากผู้ใดได้รับการประเมินแต่งตั้งเป็น นักกฎหมายกฤษฎีกาแต่ละชั้นแล้ว จะคงอยู่ใน ตำแหน่งนั้นตลอดไปหรือไม่

ตอบ: ตามประกาศ อ.ก.พ. ของสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักเกณฑ์การ ทดสอบและการประเมินผลงานทางวิชาการและ ประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของนักกฎหมาย ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ข้อ ๑๑ ระบุว่า เมื่อ มีการแต่งตั้งบุคคลใดเป็นนักกฎหมายกฤษฎีกา แล้ว ให้ อ.ก.พ. ของสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาจัดให้มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติหน้าที่ ของนักกฎหมายกฤษฎีกาแต่ละชั้น เพื่อพิจารณา การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคุณภาพที่กำหนด ในมาตรฐานหน้าที่และความรับผิดชอบ และ ลักษณะงานที่ปฏิบัติของนักกฎหมายกฤษฎีกา

วิธีการตรวจสอบผลการปฏิบัติหน้าที่ของ นักกฎหมายกฤษฎีกา ให้ อ.ก.พ. ของสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาประกาศให้ทราบล่วงหน้า ในเวลาที่เห็นสมควร

และหากกรณีผลการตรวจสอบปรากฏว่า นักกฎหมายกฤษฎีกาผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ตาม มาตรฐานหน้าที่และความรับผิดชอบ และลักษณะ งานที่ปฏิบัติของนักกฎหมายกฤษฎีกา ให้ อ.ก.พ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการ ตามข้อ ๘ วรรคสองแห่งระเบียบคณะกรรมการ กฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดตำแหน่งนักกฎหมาย กฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ พิจารณาเสนอให้ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีคำสั่งให้ผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกาได้ □

ความเห็นทางกฎหมาย

ของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

▶ ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (ปสส.)

การแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (ปสส.) จะเข้าลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (๑) ประกอบกับมาตรา ๑๐๖ (๖) หรือไม่

คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (ปสส.) ได้รับการแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกิจการของคณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการช่วยเหลือให้การปฏิบัติงานระหว่างคณะรัฐมนตรีกับสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องที่เกี่ยวกับการเสนอร่างกฎหมาย ญัตติ การตอบกระทู้ รวมทั้งเรื่องอื่นๆ จึงถือได้ว่าเป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน ตามข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย □

(เรื่องเสร็จที่ ๑๔๘/๒๕๕๑ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (ปสส.), คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑)

๒ ผู้ถูกลงโทษทางวินัย

“ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ หมายความว่ารวมถึงผู้ต้องขัง ผู้ถูกกักขัง และผู้ถูกกักกันที่ถูกลงโทษวินัยตามกฎหมายราชทัณฑ์ ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถาน สถานกักกัน หรือสถานที่กักขัง ด้วยหรือไม่

เจตนารมณ์ของกฎหมายล้างมลทิน ในกรณีการล้างมลทินให้แก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยนั้นมุ่งประสงค์ที่จะใช้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติงานให้แก่รัฐซึ่งก็คือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิได้มุ่งประสงค์ที่จะใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป กรณีของผู้ต้องขัง ผู้ถูกกักขัง หรือผู้ถูกกักกันที่ถูกลงโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ ทัณฑสถาน สถานกักกัน หรือสถานที่กักขัง จึงไม่อยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” □

(เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๑ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง บุคคลที่อยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)

๓ หลักเกณฑ์การนับสัดส่วนหุ้นต่างด้าว ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

หลักเกณฑ์การนับสัดส่วนหุ้นต่างด้าวตามประกาศกรมการขนส่งทางอากาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตผู้ประกอบการค้าขายในการเดินอากาศ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอจดทะเบียนอากาศยานไว้ว่า **ประการแรก** ผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานจะต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย **ประการที่สอง** ในกรณีที่ผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด จะต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักร และ**ประการที่สาม** หุนและหุ้นส่วนของผู้จดทะเบียนอากาศยานพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. ถ้าผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย
๒. ถ้าผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนต้องมีสัญชาติไทย และหุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย
๓. ถ้าผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทนั้นต้องไม่มีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ กรรมการส่วนมากต้องมีสัญชาติไทย และหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของหุ้นทั้งหมดต้องเป็นของบุคคลในประเภทต่อไปนี้แต่ละประเภทโดยลำพังหรือหลายประเภทรวมกันได้แก่

- ๓.๑ บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย
- ๓.๒ กระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาล
- ๓.๓ บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาลถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของหุ้นทั้งหมด หรือ
- ๓.๔ บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของหุ้นทั้งหมด

สำหรับประกาศกรมการขนส่งทางอากาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตผู้ประกอบการค้าขายในการเดินอากาศ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบการค้าขายในการเดินอากาศประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนโปร่งใสในการพิจารณาและดำเนินงานเกี่ยวกับคำขออนุญาต ซึ่งมีหลักเกณฑ์การนับสัดส่วนการถือหุ้นต่างด้าวของนิติบุคคลเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศฯ ดังนั้น การที่กรมการขนส่งทางอากาศพิจารณาหลักเกณฑ์การนับสัดส่วนหุ้นต่างด้าวของผู้ขอจดทะเบียนอากาศยาน และผู้ขออนุญาตประกอบการค้าขายในการเดินอากาศ โดยพิจารณาจากการถือหุ้นและหุนในนิติบุคคลนั้นๆ โดยไม่พิจารณาถึงหุนของคนต่างด้าวในนิติบุคคลอื่นๆ ที่เข้ามาร่วมลงทุนในนิติบุคคลนั้น จึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกรมการขนส่งทางอากาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาต

ผู้ประกอบการค้าขายในการเดินอากาศ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นในบริษัท เดินอากาศ จำกัด ในระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ นั้น บริษัท ท. จำกัด ถือหุ้นร้อยละ ๕๐ โดยบริษัท ท. จำกัด มีนาย ส. (บุคคลธรรมดา ซึ่งมีสัญชาติไทย) ถือหุ้นร้อยละ ๕๑ และบริษัท ต. จำกัด ถือหุ้นร้อยละ ๔๙ ดังนั้น แม้ว่าบริษัท ต. จำกัด จะเป็นต่างด้าวตามผลการสอบของกระทรวงพาณิชย์ แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนจำนวนหุ้นและผู้ถือหุ้นแล้ว ก็ต้องถือว่าเป็นบริษัท ท. จำกัด มีสัญชาติไทย ด้วยเหตุนี้ บริษัท เดินอากาศ จำกัด จึงมีสถานะเป็นบริษัทจำกัดที่ขอจดทะเบียน

อากาศยานได้ตามมาตรา ๓๑ (๓) (ง) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากมีบุคคลสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของหุ้นทั้งหมด นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัท ท. จำกัด ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นทั้งหมด ก็สอดคล้องกับการพิจารณาสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างด้าวของนิติบุคคลแล้ว □

(เรื่องเสรีจที ๒๐๒/๒๕๕๑ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักเกณฑ์การนับสัดส่วนหุ้นต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศกรมการขนส่งทางอากาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาค่าขออนุญาตประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓))

ความเห็นทางกฎหมาย

ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ที่น่าสนใจ

▶ สำนักกฎหมายปกครอง

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อบุคคลภายนอกหรือต่อหน่วยงานของรัฐ หากหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่า เป็น

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หน่วยงานของรัฐดังกล่าวย่อมมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้

สำหรับการใช้สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวนี้มีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจว่า หากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตายหรือตกเป็นคน

สาบสูญ หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิเรียกร้องนี้ อย่างไร โดยประเด็นปัญหานี้คณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ให้ความเห็นไว้ซึ่งมี รายละเอียดของเรื่องดังนี้

กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดถึงแก่ความตาย* ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้คือ นาย ย. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล A ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล A เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล A จึงได้รายงานให้นายอำเภอซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล A เป็นผู้ดำเนินการหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน และนายอำเภอได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายเกิดขึ้นจากการที่ นาย ย. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล A กระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และสมควรให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงาน นายอำเภอซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล A ได้พิจารณาสำนวนการสอบสวนและมีคำวินิจฉัยสั่งการให้นาย ย. ซึ่งเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ต่อมา นาย ย. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบได้ถูกกลบฝังเสียชีวิต จึงมีปัญหาว่า การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนคืนจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้น จะอยู่ภายใต้อายุความมรดกตามมาตรา ๑๗๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่ อย่างไร และกรณีดังกล่าวสามารถออกคำสั่งเรียกให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทของนาย ย. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า โดยหลักแล้วกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ อย่างไรก็ดี ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่หน่วยงานของรัฐถึงแก่ความตาย บรรดาทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ซึ่งเป็นกองมรดกของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาทตามมาตรา ๑๖๐๐ ประกอบกับมาตรา ๑๕๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในมูลละเมิดจึงต้องเรียกให้ทายาทรับผิดชอบในหนี้อันเกิดจากมูลละเมิดที่เป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทดังกล่าว ซึ่งตามข้อ ๒๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องทายาทหรือผู้จัดการมรดกของเจ้าหน้าที่โดยระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ดังนั้น กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจึงอยู่ภายใต้บังคับอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อลูกหนี้ที่ถึงแก่ความตายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๓/๒๓ และมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อกรณีตามข้อหาหรือปรากฏว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายและเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนนิติบุคคลได้รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นถึงแก่ความตายแล้ว อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ จึงยังไม่เริ่มนับในวันที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย และเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อเจ้ามรดกซึ่งมีอายุความยาวกว่าหนึ่งปี และอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่

* บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย (เรื่องเสร็จที่ ๒๑๑/๒๕๕๑)

กำหนดมิให้เจ้าหน้าที่ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนคืนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด ภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้าหน้าที่นั้น

กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ^๖ เรื่องนี้เป็นกรณีที่เทศบาลตำบลแห่งหนึ่งได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีเงินขาดบัญชี ซึ่งต่อมากระทรวงการคลังได้ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนแล้วมีความเห็นให้เจ้าหน้าที่จำนวนสามรายของเทศบาลตำบล ได้แก่ นาง ว. นาย ม. และนาง ม. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลตำบล นายกเทศบาลตำบลจึงได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ให้เจ้าหน้าที่ทั้งสามรายชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่เทศบาลตำบลมีปัญหาในการส่งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่รายหนึ่งเนื่องจากเทศบาลทราบว่า ศาลจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ให้ถือว่านาง ว. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดรายหนึ่งเป็น คนสาบสูญเนื่องจากออกไปจากภูมิลำเนาโดยไม่มีบุคคลใดทราบว่ายังมีชีวิตอยู่หรือไม่ เป็นระยะเวลาเกินห้าปีแล้ว ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศคำสั่งศาลจังหวัดดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ดังนั้น เทศบาลตำบลจะสามารถออกคำสั่งให้ นาง ว. เจ้าหน้าที่รายที่ถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้หรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ให้ความเห็นว่า เมื่อศาลจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ให้ถือว่า นาง ว. เป็นคนสาบสูญ คำสั่งศาลจึงมีผลให้ถือว่านาง ว. ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดระยะเวลาห้าปีที่นาง ว. ได้ออกไปจากภูมิลำเนาโดยไม่มีบุคคลใดทราบว่ายังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อ

นาง ว. เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดถึงแก่ความตายโดยผลของกฎหมายแล้ว เทศบาลตำบลจึงไม่สามารถใช้วิธีการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ได้ เพราะไม่มีบุคคลที่จะอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ เทียบเคียงตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๑๖/๒๕๔๖ และในกรณีที่เทศบาลตำบลไม่สามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ แต่โดยที่คำสั่งศาลจังหวัดที่สั่งให้นาง ว. เป็นคนสาบสูญมีผลให้ถือว่านาง ว. ถึงแก่ความตาย และมีผลให้มรดกของนาง ว. ตกทอดแก่ทายาทตามมาตรา ๑๖๐๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งตามมาตรา ๑๖๐๐ กองมรดกอันได้แก่ทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ ของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท ดังนั้น ความรับผิดชอบในหนี้อันเกิดจากมูลละเมิดจึงตกทอดแก่ทายาทของนาง ว. เทศบาลตำบลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่มูลละเมิดจึงต้องเรียกให้ทายาทของนาง ว. รับผิดชอบในหนี้ดังกล่าว โดยต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนภายในอายุความมรดก คือ ภายในหนึ่งปี นับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงคำสั่งศาลจังหวัดที่สั่งให้นาง ว. เป็นคนสาบสูญ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยวินิจฉัยประเด็นทำนองเดียวกันนี้ไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๒๑๑/๒๕๕๑ □

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบเป็นคนสาบสูญ (เรื่องเสรีจที่ ๓๘๖/๒๕๕๑)

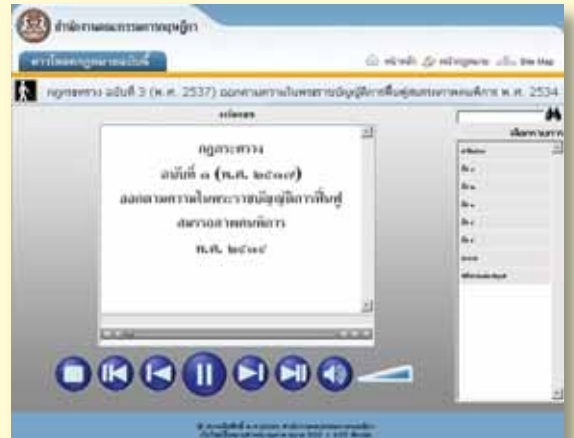
“Web Accessibility”

เว็บไซต์ที่สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นอกจากจะทำหน้าที่พิจารณาจัดทำร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมายแก่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐแล้ว หน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางกฎหมายของประเทศ โดยสำนักงานได้มีการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลทางกฎหมายให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงระบบการให้บริการข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ www.kridika.go.th เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้มากที่สุด โดยนอกจากจะคำนึงถึงกลุ่มผู้รับบริการทั่วไปแล้ว ยังคำนึงถึงกลุ่มผู้รับบริการที่พิการทั้งทางการได้ยินหรือสื่อความหมายและทางการมองเห็น ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานได้ทำการปรับปรุงเว็บไซต์จากเดิม โดยเพิ่ม Banner ในลักษณะของรูปภาพและข้อความแสดงให้คลิกหรือกดเพื่อเชื่อมโยงไปยังหน้า Web Page ต่อไป โดย Banner นี้ นำไปสู่กฎหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และสำหรับคนพิการทางการมองเห็น เพื่อให้เป็นเว็บไซต์ที่สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน หรือที่เรียกว่า “Web Accessibility”

โดยการปรับปรุงและพัฒนาเว็บไซต์ของสำนักงานได้คำนึงถึงอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร เช่น ความพิการทางด้านการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่ไม่สามารถทำได้ เป็นต้น มีการกำหนดแนวทางมาตรฐานในการออกแบบเว็บไซต์ เพื่อแก้ปัญหาของการเข้าถึงข้อมูล เช่น คนพิการทางการมองเห็นไม่สามารถอ่านข้อมูลด้วยประสาทตาได้ จึงต้องมีทางเลือกอื่นสำหรับผู้พิการกลุ่มนี้ โดยการเปลี่ยนข้อมูลในรูปตัวอักษรให้เป็นข้อมูลเสียง แล้วใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือพิเศษในการอ่านหน้าจอบนการแสดงผลของบราวเซอร์ ณ ขณะนั้น

ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่ใช้งานคอมพิวเตอร์ในการศึกษาหาข้อมูลข่าวสารบนเว็บไซต์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายนั้น คือกลุ่มคนพิการดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือพิเศษ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการอ่านออกเสียงที่เรียกว่า โปรแกรมอ่านออกเสียงหน้าจอ หรือ Screen Reader แต่โปรแกรมไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารบนเว็บไซต์ต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาเว็บไซต์ที่สลับซับซ้อนและ

หลากหลายจนเกินกว่าที่ตัวโปรแกรมจะทำหน้าที่ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทั้งหมด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เล็งเห็น ปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์ให้ รองรับต่อการใช้งานของผู้พิการ โดยปฏิบัติตาม มาตรฐานขององค์กรกลาง (World Wide Web Consortium (W3C)) ที่ทำหน้าที่ในการกำหนด แนวทางมาตรฐานในการพัฒนาเว็บไซต์ที่ทุกคน เข้าถึงได้ เพื่อนำเสนอกฎหมายที่เป็นประโยชน์ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือการสื่อความ หมายและทางการมองเห็น ในลักษณะสื่อผสม ในรูปแบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) โดยระยะ แรก ได้จัดทำระบบสำหรับการนำข้อมูลกฎหมาย จำนวน ๑๐ ฉบับในลักษณะสื่อผสม (Multimedia) เชิงตอบโต้ และกำลังจัดทำข้อมูลกฎหมายอื่นๆ เพิ่มขึ้น เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่รองรับต่อการใช้งานของผู้พิการมี ๒ หัวข้อหลัก ดังนี้

๑. กฎหมายสำหรับคนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย ประกอบไปด้วย ศัพท์านุกรม สำหรับคนหูหนวก กฎหมายที่สำคัญสำหรับ คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และ ไฟล์สำหรับ Download

๒. กฎหมายสำหรับคนพิการทางการ มองเห็น ประกอบไปด้วย ข้อเสนอแนะการใช้หน้าจอ กฎหมายที่สำคัญสำหรับคนพิการทางการมองเห็น ซึ่งจะแสดงผลเป็นไฟล์เสียงและไฟล์สำหรับ Download

การเข้าใช้งานระบบ สำหรับคนพิการทาง การมองเห็น ทางการได้ยินหรือการสื่อความ หมาย

เริ่มต้นการใช้งานโดยการเปิด Browser ขึ้นมาและพิมพ์ชื่อเว็บไซต์ของระบบที่ตำแหน่ง Address <http://www.krisdika.go.th> Web Site ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จะเห็น Banner ในลักษณะของรูปภาพและข้อความแสดง

ให้คลิกหรือกดเพื่อเชื่อมโยงไปยัง Web Page สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินและการมองเห็น (ดังรูป)

Web Page สำหรับคนพิการทางการมองเห็น จะเน้นการแสดงผลทางเสียง และการใช้งาน Keyboard เพื่อการสำรวจเลือกดู ค้นหา และ แสดงผล หากเป็นหัวข้อ เมื่อเลื่อนลูกศรที่ Keyboard ไปที่ข้อความนั้น จะมีเสียงอันเกิดจาก การสังเคราะห์ของโปรแกรมตาทิปที่คนตาบอด ใช้งาน ส่วนเนื้อหากฎหมายจะเป็นเสียงที่บันทึก อยู่ในระบบ และมีข้อความ (Text) สอดคล้องกัน ด้วย แต่สำหรับผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อ ความหมายนั้น จะเน้นการแสดงผลทางภาพ เมื่อคลิกไปยังหัวข้อกฎหมายต่างๆ ระบบจะแสดงผล ภาพวิดีโอที่บรรยายเป็นภาษามือ และมีข้อความ (Text) สอดคล้องกัน

“Web Accessibility” ของสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พัฒนากฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความ หมาย และสำหรับคนพิการทางการมองเห็น แต่ ยังมีข้อจำกัดอยู่บางประการ ซึ่งในอนาคตทาง สำนักงานจะดำเนินการพัฒนา Web Accessibility สำหรับผู้พิการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อ เอื้อประโยชน์ต่อผู้พิการและเพิ่มสิทธิในการเข้าถึง กฎหมายได้อย่างเท่าเทียมกัน □

แผนการจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ มิติที่ ๔ มิติด้านการพัฒนาองค์กร ตัวชี้วัดที่ ๑๒ “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award - PMQA)” หมวดที่ ๔ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการวัดความรู้และวิเคราะห์ผลการดำเนินการของส่วนราชการ และการจัดการสารสนเทศและความรู้สำหรับการจัดการความรู้กำหนดให้มีการรวบรวมการถ่ายทอดความรู้จากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร การแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยจัดการข้อมูลสารสนเทศและความรู้ที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย ง่ายต่อการเข้าถึง การตรวจสอบและการรักษาความลับ สำนักงานจึงต้องจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ให้สอดคล้องกับแนวทางของ PMQA

ทีมผู้นำรุ่นใหม่ด้านการจัดการความรู้ : KM Young Elite (ด้านการจัดทำร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมาย) ในฐานะผู้ร่วมผลักดันให้แผนการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ได้รับมอบหมายให้จัดทำแผนการจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดกิจกรรม ยึดหลักความประหยัด ความมีเหตุผล ความเหมาะสมของลักษณะงานและวัฒนธรรมองค์กรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนได้ขยายกลุ่มเป้าหมายในการจัดการความรู้ให้ครอบคลุมบุคลากรสายอำนวยการ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ การรวบรวมคำสั่งและมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมาย

กิจกรรมที่ ๒ การรวบรวมแบบการร่างกฎหมาย

กิจกรรมที่ ๓ การรวบรวมมติที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย (STAFF)

กิจกรรมที่ ๔ การรวบรวมคำสั่งสำนักงานและแบบฟอร์มหนังสือ

กิจกรรมที่ ๕ การรวบรวมประเด็นหรือข้อมูลที่ค้นคว้าจากการจัดทำบันทึกความเห็นเบื้องต้น

กิจกรรมที่ ๖ BLOG ชุมชนคนร่างกฎหมายและการให้ความเห็นทางกฎหมาย

กิจกรรมที่ ๗ e-Letter by KM Young Elite

กิจกรรมที่ ๘ เล่าสู่กันฟัง

กิจกรรมที่ ๙ ตู้ ปณ. KM Young Elite (สารพันปัญหาทำงาน)

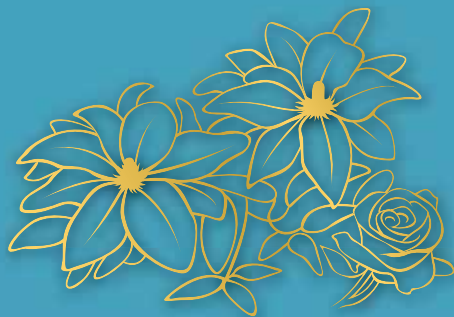
การดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานได้ผลคะแนนการประเมิน ๔.๘๖ คะแนน สำหรับการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ KM Young Elite มีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้ผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ □

- ▶ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดกิจกรรมบรรยายธรรม โดยพระราชวิจิตรปฏิภาณ วัดสุทัศนเทพวราราม เป็นองค์บรรยาย เรื่อง “การฝึกฝนให้เป็นคนคิดดี ทำดี พุทธิ” ในวันศุกร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เวลา ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ▶ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสำนักกฎหมายปกครอง จัดการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการปฏิบัติราชการ ตามกฎหมายปกครอง ในระหว่างวันที่ ๑๓-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ โรงแรมเดอะ ทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ โดยผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเป็นบุคลากรในสายงานด้านกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๙๐ คน การฝึกอบรมฯ ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านกฎหมาย และส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) เพื่อการปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามหลักนิติรัฐและหลักธรรมาภิบาลต่อไป โดยการฝึกอบรมประกอบด้วยการฟังบรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมการอภิปรายและศึกษาถึงปัญหา รวมถึงแนวคำวินิจฉัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการสืบไป

สติสัมปชัญญะ (ความระลึกได้ และความรู้ตัว)

ที่จะทำอะไรไม่คิดนั้น ข้อสำคัญอยู่ที่สติ ถ้ามีสติคุ้มครองกายวาจาใจอยู่ทุกขณะ จะทำอะไรไม่ผิดพลาดเลย ที่ผิดพลาดเพราะขาดสติ คือ เผลอ เหม่อ เลินเล่อ ประมาท ระวัง หลงลืม จึงผิดพลาด จงนึกถึงคติพจน์ว่า “กุมสติต่างโล่ป้อง อาจแกลัวกลางสนาม”

ธรรมคาวีตทุกชนิด ทั้งมนุษย์และสัตว์ ตลอดทั้งพืชพันธุ์พฤกษชาติ เป็นอยู่ได้ด้วยการต่อสู้ชีวิตคือการต่อสู้ เมื่อต่อสู้ไม่ไหวขณะใด ก็ต้องถึงที่สุดแห่งชีวิต คือ ความตาย เพราะฉะนั้นยังมีสติอยู่ตราบไค ถึงตายก็ตายแต่กายเช่นกับชีวิตของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ ท่านมีสติไปบุญอยู่ทุกขณะจิต ท่านจึงทำอะไรไม่ผิดและถึงซึ่งอมตธรรม คือธรรมที่ไม่ตาย จึงเรียกว่า ปรีติพพาน คือนามรูปสังขารร่างกายที่เรียกว่า เบญจขันธ์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ แดกดับไปเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ควรฝึกฝนสติ (ความระลึกก่อนทำ ก่อนพูด ก่อนคิด) สัมปชัญญะ (รู้ตัวอยู่ทุกขณะที่กำลังทำอยู่ พูดอยู่ คิดอยู่) เมื่อทำเสร็จแล้ว ก็มีสติตรวจตราพิจารณาดูว่าบกพร่องอย่างไร หรือเรียบร้อยบริบูรณ์ดี ถ้าบกพร่องก็รีบแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ต่อไป ถ้าเรียบร้อยดีอยู่แล้ว ก็พยายามให้เรียบร้อยดียิ่งๆ ขึ้นไป จนถึงที่สุด

โอวาทของท่าน ธมฺมวิตฺตโก
วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร